

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Postboks 266
7734 STEINKJER

Deres ref.:

Vår ref.:

Saksbehandler:

Dato:

13/4335-2

Ann-Kristin Wassvik

17.06.2013

Spørsmål om forskrift om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenester - institusjoner regulert av andre lover - svar fra Helsedirektoratet

Helsedirektoratet viser til e-post av 8.5.2013 fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, hvor det stilles spørsmål om forståelsen av institusjonsbegrepet i forskrift om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenester § 2 første og tredje ledd (refusjonsreglene). I praksis vil spørsmålsstillingen også gjelde paragrafens fjerde ledd.

Konkret gjelder spørsmålet fra Fylkesmannen om begrepet institusjon i forskriften også omfatter barnevernsinstitusjoner, eller om det bare omfatter institusjoner etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Helsedirektoratets vurdering

Forskrift om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenester § 2, som er en videreføring av prinsippet i tidligere sosialtjenestelov § 10-1 andre ledd, lyder:

(1) For den som oppholder seg i institusjon kan oppholdskommunen kreve refusjon av den kommunen som var oppholdskommune forut for inntak i institusjonen for utgifter til personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b.

(2) For utgifter til plass i følgende institusjoner kan oppholdskommunen kreve refusjon av den kommunen som var oppholdskommune forut for inntaket:

- a) aldershjem*
- b) institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester for barn og unge under 18 år som bor utenfor foreldrehjemmet som følge av behov for tjenester (barneboliger), herunder avlastningsboliger*
- c) institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester for rusmiddelavhengige.*

(3) For utgifter til følgende tjenester i forbindelse med utskrivning fra institusjon og etablering, i den grad det er behov for disse tjenestene før utskrivning, kan

Helsedirektoratet - Divisjon primærhelsetjenester

Avdeling omsorgstjenester

Ann-Kristin Wassvik, tlf.: 24163066

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

oppholdskommunen kreve refusjon av den kommunen som var oppholdskommune forut for inntak i institusjon:

- a) personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b*
- b) avlastningstiltak, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav d*
- c) omsorgslønn, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-6*
- d) brukerstyrt personlig assistanse, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-8.*

(4) For utgifter til tjenester som nevnt i tredje ledd som oppstår etter utskrivningen fra institusjon kan institusjonskommunen kreve refusjon av den kommunen som var oppholdskommune forut for inntak i institusjon.

Til forskjell fra paragrafens andre ledd hvor det fremgår konkret hvilke institusjonstyper refusjonsadgangen knytter seg til, tales det i første, tredje og fjerde ledd om «institusjon» uten noen nærmere angivelse av hva slags institusjoner det siktes til. Heller ikke i forarbeidene til forskriften står det noe nærmere hvordan institusjonsbegrepet skal forstås i denne sammenhengen.

Som nevnt var forløperen til bestemmelsen tidligere sosialtjenestelov § 10-1 andre ledd. Det følger av forarbeidene til denne at formålet med reglene blant annet var å unngå en uforholdsmessig belastning for lokalsamfunnene i en tid da store institusjoner rundt omkring i landet ble bygget ned, og beboerne ofte bosatte seg i institusjonens nærområde. Disse institusjonene var ikke regulert i kommunenes sosiallovgivning, idet de på det tidspunktet hovedsakelig var fylkeskommunale. Formålet med regelen tilsier derfor at begrepet «institusjon» i sosialtjenesteloven § 10-1 må ha referert til institusjoner regulert av lover som for eksempel barnevernloven, psykisk helsevern-loven og sykehusloven (hvor blant annet de fylkeskommunale HVPU-institusjonene var regulert).

Denne forståelsen er direkte nedfelt i rundskriv I-1/93 til den tidligere sosialtjenesteloven (s. 195):

«Med institusjonsopphold menes ikke bare opphold i institusjoner og boliger etter sosialtjenesteloven, men opphold i alle former for institusjoner, herunder opphold i sykehus og f.eks. fengsler. Regelen tilsvarer den praksis som ble fulgt etter lov om sosial omsorg.» (vår understrekning)

Verken i for- eller etterarbeidene til tidligere sosialtjenestelov § 10-1 andre ledd finnes det noen holdepunkter for at anvendelsesområdet er ment å være snevrere. Det samme gjelder forarbeidene til gjeldende forskrift, hvor blant annet HVPU-institusjonene er nevnt, og hvor det fremgår at det ikke er ment å gjøre noen endring i den tidligere rettstilstanden på dette punktet.

Det må etter dette konkluderes med at begrepet «institusjon» i forskrift om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenester § 2 første, tredje og

fjerde ledd også omfatter institusjoner regulert av andre lover, herunder barnevernsinstitusjoner.

Kopi av dette brevet sendes alle landets fylkesmenn til orientering.

Vennlig hilsen

Helga Katharina Haug e.f.
fungerende avdelingsdirektør

Ann-Kristin Wassvik
seniorrådgiver

